

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

431 – 404 π.Χ.

Ο ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ

Πελοποννησιακός πόλεμος

(431 -404πΧ)

Αιτία

- Ο ανταγωνισμός Αθήνας και Σπάρτης και οι διαφορές τους (στο πολίτευμα, στον τρόπο ζωής) .
- Η Σπάρτη ανησυχεί για τη μεγάλη δύναμη που έχει αποκτήσει η Αθήνα
- Η Αθήνα αφού κυριάρχησε στο Αιγαίο πέλαγος στράφηκε προς τη δυτική Ελλάδα και Ιταλία
- Έτσι ζημίωσε τους Κορίνθιους που είχαν συμφέροντα εκεί κι ήταν σύμμαχοι των Σπαρτιατών.

Αφορμή

- Η Αθήνα βοηθά την Κέρκυρα που βρισκόταν σε διαμάχη με την Κόρινθο.
- Η Κόρινθος ωθεί σε αποστασία από την Αθηναϊκή συμμαχία την Ποτίδαια.
- Ο Περικλής απαγορεύει στα πλοία των Μεγαρέων να αγκυροβολούν σε λιμάνια της Αθηναϊκής συμμαχίας

Οι 3 φάσεις

- Ο Αρχιδάμειος πόλεμος 431 – 421 πΧ
- Η Συκελική εκστρατεία 415 – 413πΧ
- Ο Δεκελεικός πόλεμος 413- -- 404 πΧ

Ο ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (431 – 404 π.Χ.)

ΟΙ ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ

Αθηναϊκή
Συμμαχία

VS

Πελοποννησιακή
Συμμαχία

ΑΙΤΙΑ

1. Ο οικονομικός – εμπορικός ανταγωνισμός Αθήνας – Κορίνθου.
2. Ο ανταγωνισμός Σπάρτης – Αθήνας για την πανελλήνια κυριαρχία.

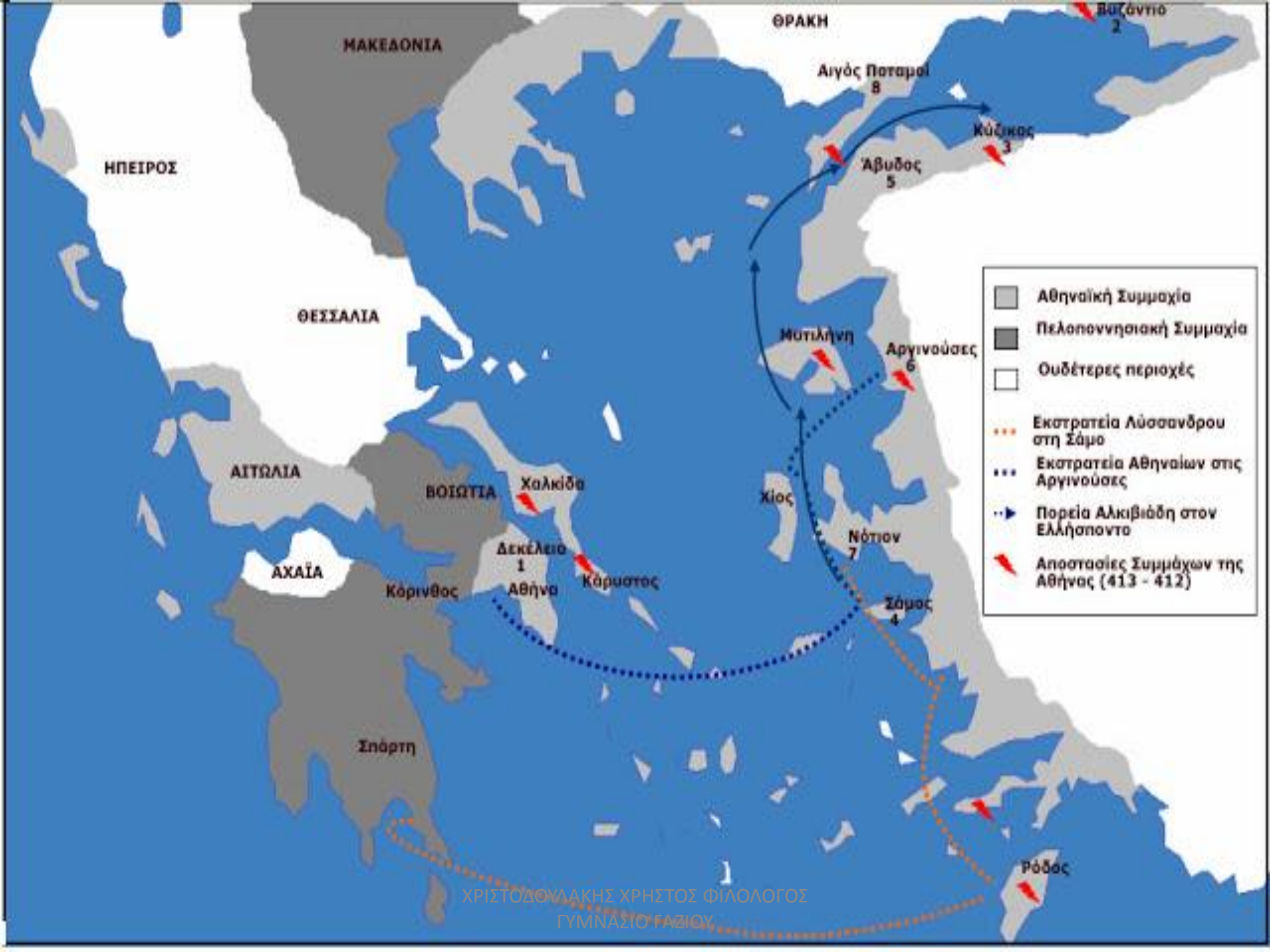
ΑΦΟΡΜΕΣ

1. Η ανάμειξη της Αθήνας στην αντιπαράθεση Κέρκυρας – Κορίνθου.
2. Η υποκίνηση της Ποτίδαιας σε αποστασία από την Κόρινθο.
3. Ο αποκλεισμός των Μεγάρων από τα λιμάνια της Αθηναϊκής Συμμαχίας (Μεγαρικό ψήφισμα).

Η ΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (432 π.Χ.)

Στο συνέδριο της Σπάρτης του 432 π.Χ. τα μέλη της Πελοποννησιακής Συμμαχίας (Σπάρτη, Κόρινθος, Θήβα, Μέγαρα...) αποφάσισαν να κηρύξουν τον πόλεμο στην Αθήνα επειδή:

- Η Αθήνα είχε με τις προηγούμενες ενέργειές της παραβιάσει τις Τριαντάχρονες σπονδές (446 π.Χ.),
- Δε σεβόταν την αυτονομία των Συμμάχων της,
- Αποτελούσε απειλή για τα συμφέροντα της Πελοποννησιακής Συμμαχίας.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ
 ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΦΑΖΙΟΥ

Οι πόλεις της Αθηναϊκής Συμμαχίας
(ισχυρές στη θάλασσα)

Οι πόλεις της Πελοποννησιακής Συμμαχίας
(ισχυρές στην ξηρά)

Ο Πελοποννησιακός πόλεμος χωρίζεται σε τρεις φάσεις

Ο Αρχιδάμειος πόλεμος 431 – 421 πΧ

- Οι Σπαρτιάτες πολιορκούν την Αθήνα
- Στην Αθήνα εμφανίζεται λοιμός. Θάνατος Περικλή
- Νικειία ειρήνη

Η Σικελική εκστρατεία 415 – 413 πΧ

- Ο Αλκιβιάδης πείθει τους Αθηναίους να ξεκινήσουν εκστρατεία εναντίον της Σικελίας.
 - Η Αθήνα ηττάται
- ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΓΑΖΙΟΥ

Ο Δεκελεικός πόλεμος 413 – 404 πΧ

- Οι Σπαρτιάτες με τη βοήθεια των Περσών αποκτούν ισχυρό στόλο
- Ήττα των Αθηναίων στους Αιγός ποταμούς (405πΧ).
- Υπογραφή ειρήνης το 404πΧ

Ο ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΔΙΑΚΡΙΘΗΚΕ ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΦΑΣΕΙΣ

ΑΡΧΙΔΑΜΕΙΟΣ
ΠΟΛΕΜΟΣ

431 – 421 πΧ

ΣΙΚΕΛΙΚΗ
ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

415 – 413

ΔΕΚΕΛΕΙΚΟΣ –
ΙΩΝΙΚΟΣ
ΠΟΛΕΜΟΣ

413 - 404

ΟΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΑΛΩΝ:

- Α. ΑΘΗΝΑΙΟΙ – ΣΥΜΜΑΧΟΙ → ~13.000 πεζικό ~300 πλοία
- Β. ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ – ΣΥΜΜΑΧΟΙ → ~30.000 πεζικό όχι πολλά πλοία

**Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ
ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ**
431 – 404 π.Χ.

**ΟΙ ΦΑΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ**

**A. Αρχιδάμειος
πόλεμος**
431-421 π.Χ.

**B. Σικελική
Εκστρατεία**
415 – 413 π.Χ.

**Γ. Δεκελεικός ή
Ιωνικός πόλεμος**
413 – 404 π.Χ.

**ΟΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΩΝ
ΑΝΤΙΠΑΛΩΝ**

•Πελοποννήσιοι
~30.000 Πεζικό –
λίγα πλοία
**•Αθηναίοι και
σύμμαχοι**
~ 13.000 Πεζικό και
~300 πλοία

**ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ
ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ Α΄ΦΑΣΗΣ**

•431: εισβολή Θηβαίων σε Πλαταιές και Πελοποννησίων σε Αττική (πολιορκία Αθήνας).

•430-29: ξέσπασμα λοιμού πανώλης σε Αθήνα και θάνατος Περικλή. Στο προσκήνιο **οι φιλοπόλεμοι δημαγωγοί.**

•428: η οικονομική καταπίεση της Αθήνας προς τους Συμμάχους, η αποστασία της Λέσβου και η σκληρή αντίδραση της Αθήνας.

•425: η κατάληψη της Σφακτηρίας από τους Αθηναίους-οι Σπαρτιάτες ζητούν ειρήνη.

•424-422: κατάληψη Αμφίπολης από Βρασίδα – θάνατος Βρασίδα και Κλέωνα.

•421: Νικεΐος ειρήνη – πενήντάχρονη ειρήνη

**ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ
ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ
Β΄ΦΑΣΗΣ**

• 415: οι Αθηναίοι στέλνουν ισχυρές δυνάμεις στη Σικελία με απώτερο στόχο την κατάληψη του νησιού και τη χρήση του ως εμπορικού σταθμού στη Δ. Μεσόγειο.

•414: ο αρχηγός της εκστρατείας ο Αλκιβιάδης διώκεται για ιερόσυλη πράξη, καταφεύγει στη Σπάρτη και δίνει στους Σπαρτιάτες συμβουλές κατά των Αθηναίων.

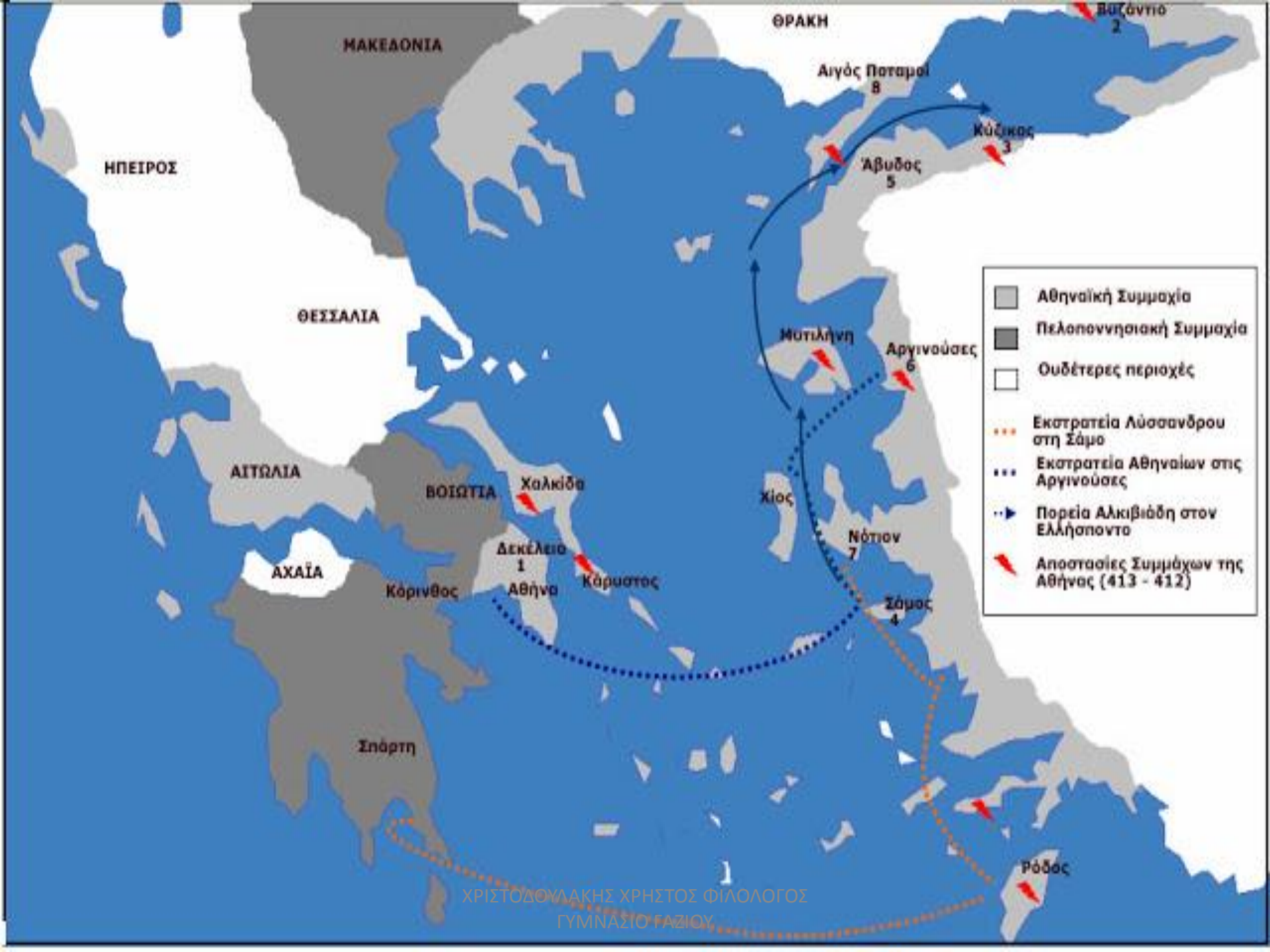
•413: οι Αθηναίοι υφίστανται ολοκληρωτική καταστροφή στη Σικελία.

**ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ
ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ
Γ΄ΦΑΣΗΣ**

•413: οι Σπαρτιάτες καταλαμβάνουν τη Δεκέλεια και αποκόπτουν την Αθήνα από την ύπαιθρό της. Η Αθήνα ναυπηγεί νέα πλοία.

•412: οι Πέρσες, καθοδηγούμενοι από τον Αλκιβιάδη, χρηματοδοτούν τους Σπαρτιάτες για να ναυπηγήσουν στόλο.

•411-405: ένας αμφίροπος αγώνας μεταξύ Αθηναίων και Πελοποννησίων διεξάγεται στο Αν. Αιγαίο που τελειώνει με νίκη των Πελοποννησίων στους Αιγός Ποταμούς.

Η ΣΥΝΘΗΚΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

•Την άνοιξη του 404 π.Χ. οι Αθηναίοι, μετά από 8μηνο αποκλεισμό, αποφάσισαν να παραδεχθούν την ήττα τους και να συνθηκολογήσουν.

•Οι αντίπαλοι τους, εκτός από τη Σπάρτη, ήθελαν την ολοκληρωτική καταστροφή της Αθήνας, αλλά η Σπάρτη απέρριψε την πρότασή τους.

•Τελικά οι Αθηναίοι υποχρεώθηκαν από το συνέδριο της Σπάρτης του 404 π.Χ.:

1. Να παραδώσουν όλα τα πλοία τους εκτός από 12.
2. Να κατεδαφίσουν τα μακρά τείχη και τα τείχη του Πειραιά.
3. Να επαναφέρουν τους εξόριστους ολιγαρχικούς.
4. Να ακολουθούν στις εκστρατείες τους Σπαρτιάτες και να έχουν τους ίδιους εχθρούς και φίλους μ' εκείνους.

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

•Η Σπάρτη γίνεται ηγεμονίδα δύναμη στην Ελλάδα.

•Πόλεις καταστράφηκαν και η αγροτική ύπαιθρος ερημώθηκε.

•Χιλιάδες άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους.

•Η οικονομία (αγροτικός τομέας και εμπόριο) παρουσίασαν σημαντική κάμψη.

•Στην κοινωνική ζωή επικράτησε η αναρχία, η ανηθικότητα, η διαφθορά και ο ατομικισμός.

•Η πίστη των ανθρώπων στους θεούς κλονίστηκε.

•Οι Πέρσες ενθαρρύνθηκαν από τους ίδιους τους Έλληνες και τις εμφύλιες διαμάχες τους να επεμβαίνουν στις εσωτερικές τους υποθέσεις.

Τα **Μακρά Τείχη** ήταν αμυντικά τείχη ,
χτίστηκαν μεταξύ 461 π.Χ.-455 π.Χ
και ένωσαν την αρχαία Αθήνα
με τον λιμένα του Πειραιά

ΗΠΕΙΡΟΣ

Ποτειδαία

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΑΙΓΑΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ

ΙΟΝΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ

ΒΟΙΩΤΙΑ

Φώκαια

Μέγαρα

Πλάταια

Αθήνα

Κόρινθος

Μίλητος

Πύλος

Σπάρτη

Αλικαρνασσός

Ο ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ

ΤΑ ΑΙΤΙΑ

- Η **Αθήνα** μετά την πλήρη κυριαρχία στο Αιγαίο, στρέφει τις βλέψεις της και προς το **Ιόνιο** και την **Αδριατική**
- Αυτό τη φέρνει σε σύγκρουση με την **Κόρινθο**, κύρια σύμμαχο της Σπάρτης, η οποία βλέπει τα οικονομικά της συμφέροντα στις δυτικές θάλασσες να απειλούνται

ΤΑ ΑΙΤΙΑ

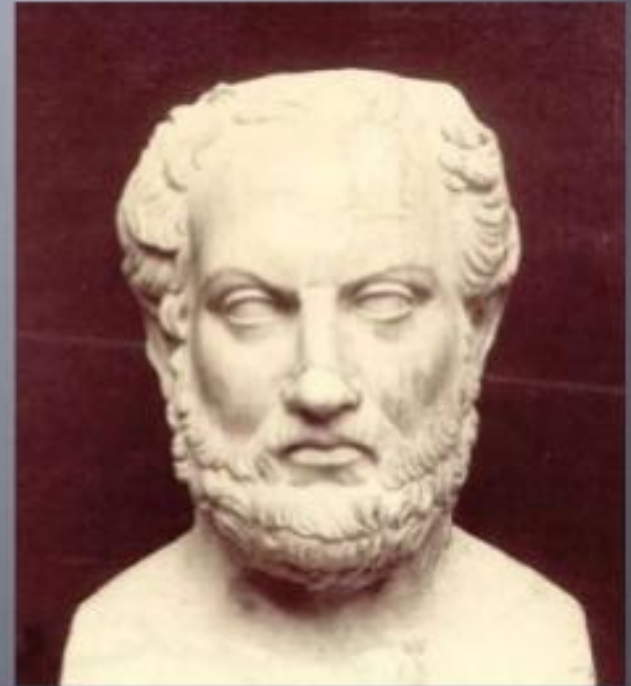
Η πολιτειακή διαφορά :

- Η κλειστή και αριστοκρατική Σπάρτη έβλεπε με καχυποψία την αυξανόμενη δύναμη της ανοικτής και δημοκρατικής Αθήνας
- δύο αντίπαλες και αντίθετες κοσμοθεωρίες

ΟΙ ΑΦΟΡΜΕΣ

- **Θουκυδίδης**: η ανάμειξη των Αθηναίων στη διαμάχη ανάμεσα στην Κέρκυρα και την Κόρινθο για την **Επίδαμνο** (Δυρράχιο) αποτελεί την πρώτη αφορμή
- οι Κορίνθιοι ωθούν σε αποστασία από την Αθηναϊκή συμμαχία την **Ποτίδαια** 432 πΧ

ΟΙ ΑΦΟΡΜΕΣ

- Σε αντίποινα ο Περικλής απαγορεύει στα πλοία των Μεγαρέων, συμμάχων της Σπάρτης, να αγκυροβολούν σε λιμάνια της Αθηναϊκής συμμαχίας και να διεξάγουν εμπόριο **Κατά Μεγαρέων ψήφισμα**

- Οι «**Τριακοντούταις σπονδαί**» είχαν παραβιαστεί

446 π.Χ.

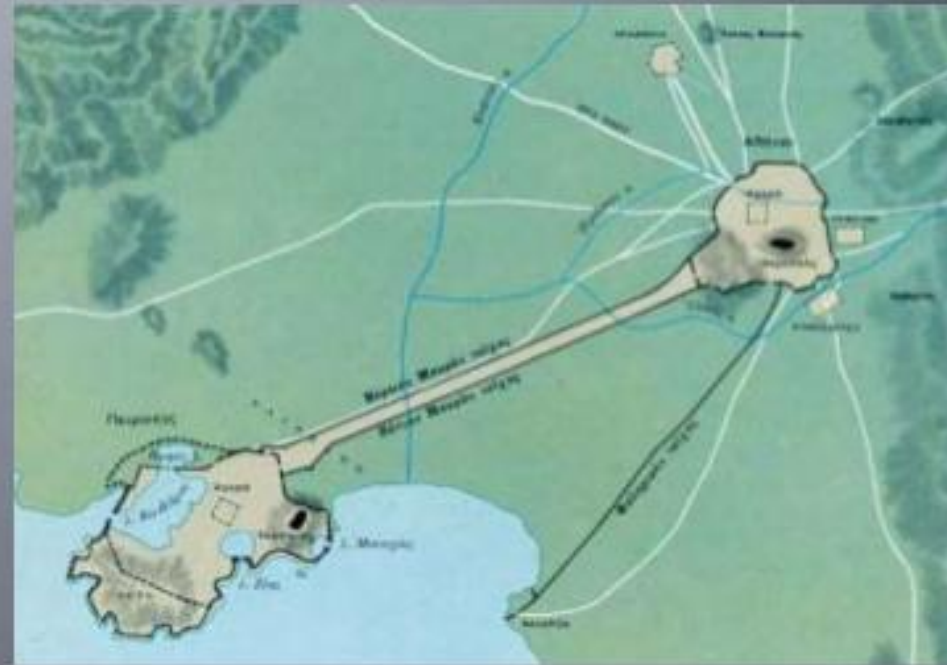
Η ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

- Σε **συνέδριο στη Σπάρτη** Κορίνθιοι και Μεγαρείς, με τη φιλοπόλεμη σπαρτιατική μερίδα, ισχυρίζονται ότι ο πόλεμος είναι η μόνη λύση
- οι εχθροπραξίες αρχίζουν το **431 πΧ**
- Ο Πελοποννησιακός πόλεμος **κράτησε 27 χρόνια**

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΕΠΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

431-429 π.Χ.

- Πρόλογο αποτέλεσε η εισβολή των Θηβαίων στην Πλάταια, φίλης της Αθήνας
- Ο βασιλιάς της Σπάρτης **Αρχίδαμος** λεηλατεί την **ύπαιθρο** της Αττικής
- ο πληθυσμός της καταφεύγει στην οχυρωμένη πόλη

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΕΠΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

431-429 π.Χ.

- 430 πΧ μια μολυσματική ασθένεια **λοιμός** αποδεκατίζει τον πληθυσμό της Αθήνας
- Θύμα και ο Περικλής, 429 πΧ
- Οι Αθηναίοι χάνουν το ηθικό τους.
- Στην πολιτική κυριαρχούν πλέον οι **δημαγωγοί**

(οι πολιτικοί που με τις ρητορικές τους ικανότητες παρέσυραν σε φιλοπόλεμες αποφάσεις το λαό). Ισάξιος διάδοχος του Περικλή δεν υπάρχει.

ΑΠΟΣΤΑΣΙΑ ΛΕΣΒΟΥ

428 π.Χ.

- η Αθήνα πιέζει οικονομικά τους Συμμάχους
=> εξεγέρσεις
- **Λέσβος 428 πΧ:** η αποστασία καταπνίγεται με αγριότητα από τους Αθηναίους

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΣΦΑΚΤΗΡΙΑΣ

431-429 π.Χ.

- 425 πΧ η κατάληψη του μικρού νησιού Σφακτηρία στην Πύλο από τους Αθηναίους και η σύλληψη πολλών Σπαρτιατών αναγκάζει τη Σπάρτη, για να πετύχει την απελευθέρωση των αιχμαλώτων, να ζητήσει ειρήνη
- Οι Αθηναίοι απορρίπτουν την πρόταση

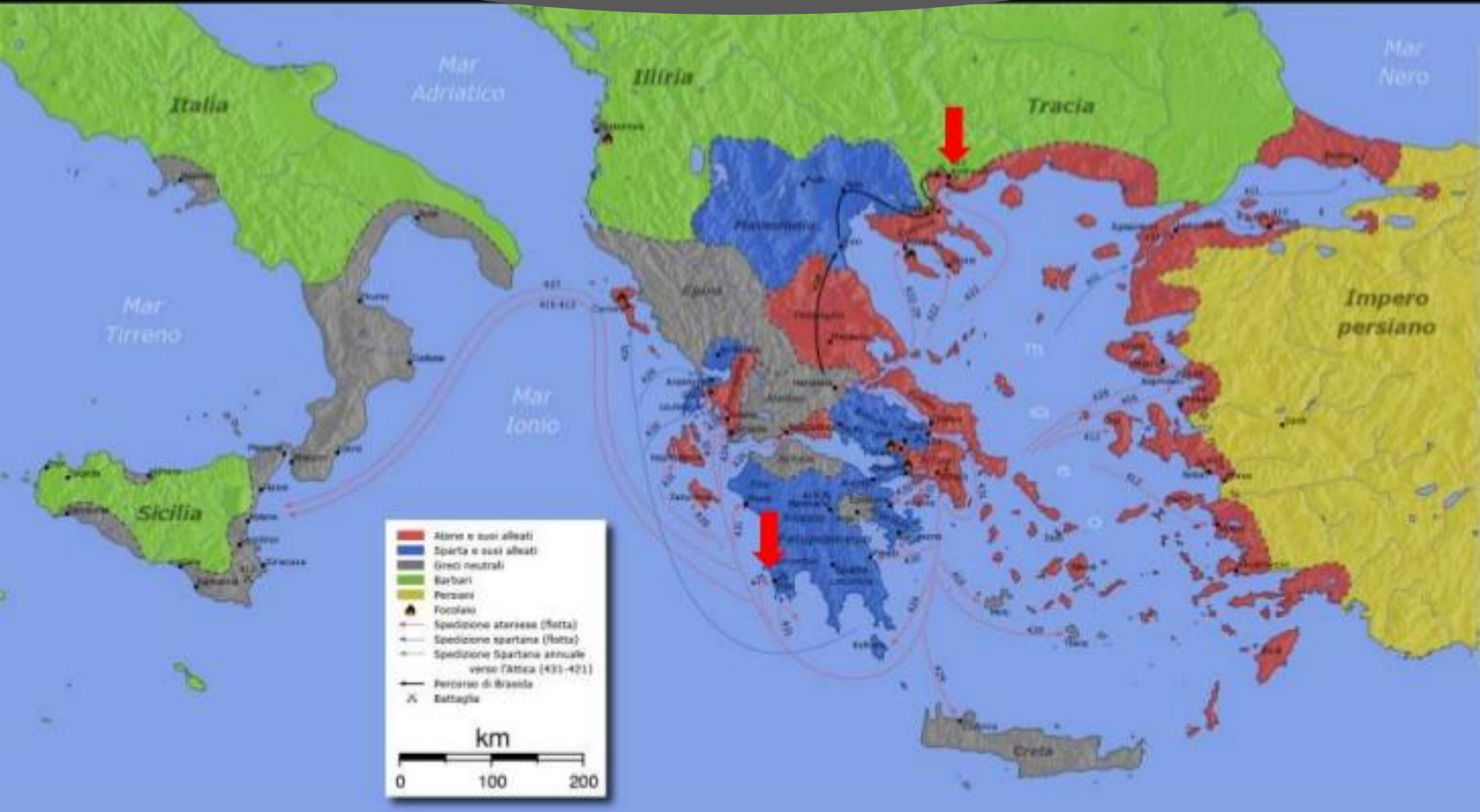
Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

422 π.Χ.

- Οι Σπαρτιάτες μεταφέρουν τον πόλεμο στη Μακεδονία
- Ο στρατηγός **Βρασίδης** φθάνει στη Χαλκιδική και καταλαμβάνει την **Αμφίπολη**
- Οι Αθηναίοι στέλνουν στρατό στη Χαλκιδική υπό τον δημαγωγό **Κλέωνα**
- Σε αμφίροπη μάχη φονεύονται και οι δύο στρατηγοί **422 πΧ**

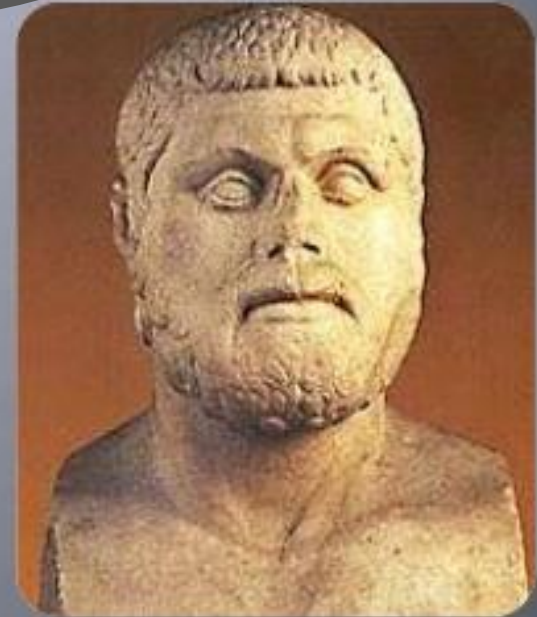
425 – 422: ΣΦΑΚΤΗΡΙΑ – ΑΜΦΙΠΟΛΗ

ΝΙΚΙΕΙΟΣ ΕΙΡΗΝΗ

421 π.Χ.

- Με πρωταγωνιστή τον αρχηγό του αριστοκρατικού κόμματος στην Αθήνα **Νικία** υπογράφεται ειρήνη για πενήντα χρόνια **421 πΧ**

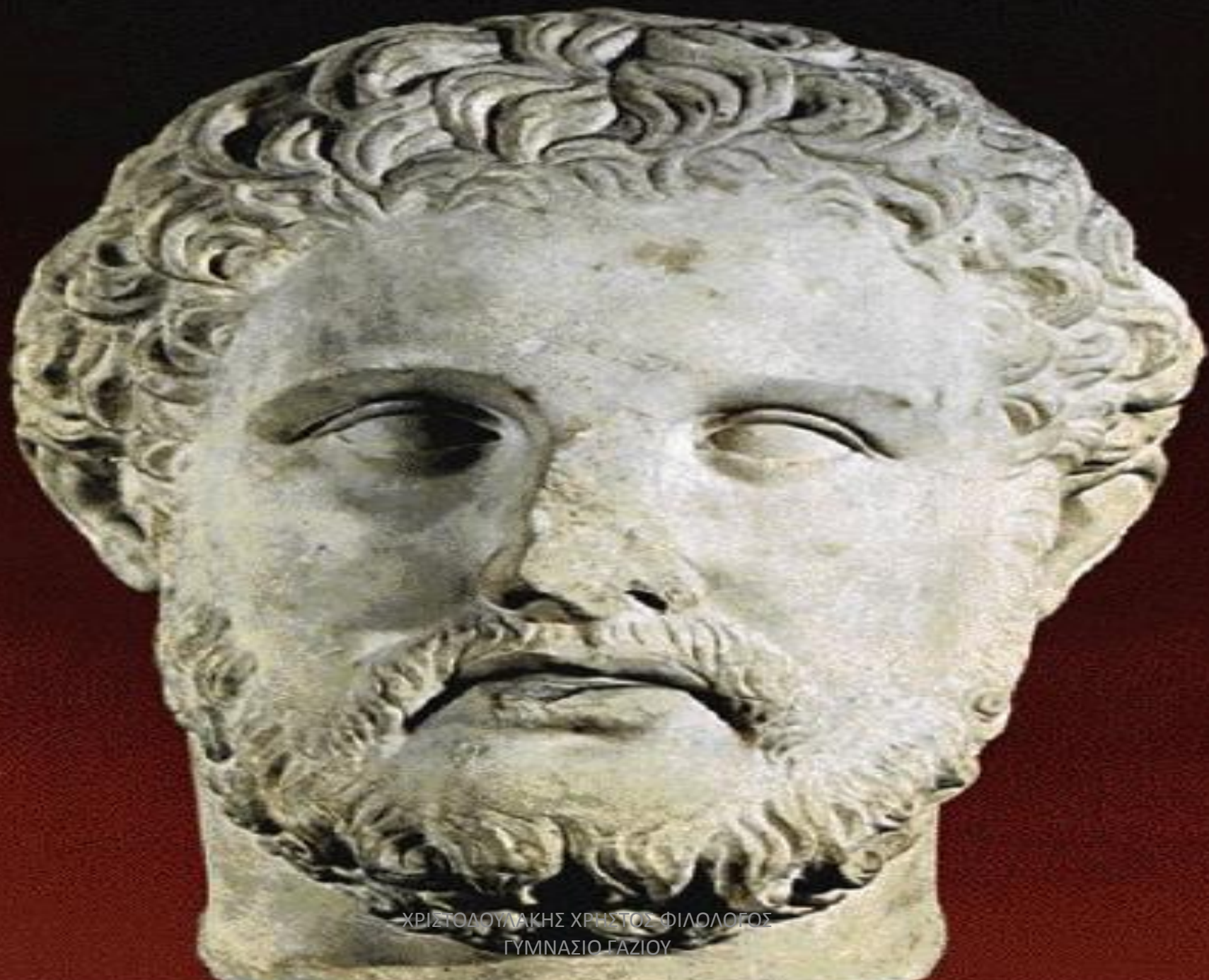
**2. Η ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΣΤΗ ΣΙΚΕΛΙΑ
(415-413 π.Χ.)
ΔΕΚΕΛΕΙΚΟΣ ΚΑΙ ΙΩΝΙΚΟΣ
ΠΟΛΕΜΟΣ
(413-404 π.Χ.)**

1. Σικελική εκστρατεία

415 – 413 π.Χ.

415 – 404:
ΣΙΚΕΛΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ (425-413) –
ΔΕΚΕΛΕΙΚΟΣ / ΙΩΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (413-404)

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΓΑΖΙΟΥ

α. Η απόφαση για τη Σικελική εκστρατεία:

A. Ο εμπνευστής & η πρόφαση:

- Στην πολιτική σκηνή της Αθήνας κυριαρχεί ο **Αλκιβιάδης**, πολιτικός με πολλές ικανότητες και υπέρμετρες φιλοδοξίες.
- Ο Αλκιβιάδης, χρησιμοποιώντας ως πρόταση **τον πόλεμο δύο σικελικών πόλεων, της Έγεστας και του Σελινούντα**, πείθει την Εκκλησία του Δήμου, παρά τις αντιρρήσεις του Νικία, να οργανώσει μεγάλη εκστρατεία στη Σικελία με το πρόσχημα της αποστολής βοήθειας προς τους Εγεσταίους, φίλους της Αθήνας.

B. Οι αρχηγοί του εκστρατευτικού σώματος:

- Η Εκκλησία όρισε, ως αρχηγούς της εκστρατείας, τρεις στρατηγούς δίνοντάς τους πλήρεις εξουσίες (**στρατηγούς αυτοκράτορες**):
- **τον Αλκιβιάδη, που ήταν ο εμπνευστής της εκστρατείας, τον Νικία και τον Λάμαχο.**

β. Ο Αλκιβιάδης εγκαταλείπει τους Αθηναίους:

A. Η αποκοπή των Ερμών:

- Όταν ο στόλος των Αθηναίων έφθασε στη **Σικελία**, στην Αθήνα ξέσπασε **οξύτατη πολιτική κρίση**.
- Ο Αλκιβιάδης είχε κατηγορηθεί από τους εχθρούς του ότι, την παραμονή της αποχώρησης για τη Σικελία, αυτός και φίλοι του, σε κατάσταση μέθης, είχαν ακρωτηριάσει **τις ερμαϊκές στήλες** που χρησίμευαν ως οδοδείκτες στους δρόμους και τις πλατείες της πόλης. Ο λαός είχε δώσει υπερβολική σημασία στο γεγονός αυτό. **Η κατηγορία για ιεροσυλία ήταν φοβερή**.
- Η Εκκλησία αποφάσισε **να ανακαλέσει από τη Σικελία τον Αλκιβιάδη**.

B. Ο Αλκιβιάδης στη Σπάρτη:

- Αυτός, φοβούμενος την κατάδική του σε θάνατο, αρνείται να επιστρέψει στην Αθήνα και **καταφεύγει στη Σπάρτη**.
- Εκεί, **προδίδοντας** την πόλη του, συμβουλεύει τους Σπαρτιάτες:
 - να στείλουν ισχυρό **εκστρατευτικό σώμα στη Σικελία** για να βοηθήσουν τους Σελινούτιους και τους συμμάχους τους Συρακούσιους.
 - να καταλάβουν και να οχυρώσουν τη **Δεκέλεια στην Αττική** για να αποκόψουν την Αθήνα από την αγροτική ενδοχώρα της.

γ. Η καταστροφή των Αθηναίων στη Σικελία

A. Προβλήματα

- Στη Σικελία η κατάσταση εξελίσσεται άσχημα για τους Αθηναίους:
 - ο **Αλκιβιάδης**, ο εμπνευστής της εκστρατείας είναι απών,
 - ο **Νικίας** δεν πιστεύει στη χρησιμότητα της επιχείρησης
 - ο **Λάμαχος** φονεύτηκε σε μία σύγκρουση με τους Συρακούσιους.

B. Η Καταστροφή

- Όταν φθάνουν οι σπαρτιατικές ενισχύσεις υπό τον ικανότατο στρατηγό **Γύλιππο**, η κατάσταση χειροτερεύει για τους Αθηναίους και καταλήγει σε καταστροφή.
- Για τον Θουκυδίδη η σικελική καταστροφή σηματοδοτεί και την οριστική πτώση του αθηναϊκού μεγαλείου: **«ουδέν ἐστίν ὅ,τι οὐκ ἀπώλετο - ὅλα χάθησαν».**

2. Παρέμβαση των Περσών Δεκελεικός – Ιωνικός πόλεμος

413 – 404 π.Χ.

Δεκελεικός πόλεμος – Η παρέμβαση των Περσών

*Ο πόλεμος ξαναρχίζει
στην Ελλάδα*

- *Η οχύρωση της Δεκέλειας από τους Σπαρτιάτες (413 π.Χ.) είχε καταστρεπτικά αποτελέσματα για την Αθήνα. Η ύπαιθρος χάνεται για την πόλη.*
- *Οι Αθηναίοι προσπαθούν να ναυπηγήσουν νέο στόλο.*

Η Περσική ανάμειξη

- *Ο Αλκιβιάδης, ο οποίος μετά τη Σπάρτη έχει καταφύγει στη Μικρά Ασία, συμβουλεύει τους Πέρσες να συντηρούν τον πόλεμο ανάμεσα σε Αθήνα και Σπάρτη.*
- *Οι Πέρσες αρχίζουν ξανά να εμφανίζονται στο Αιγαίο. Προσφέρουν χρήματα στους Σπαρτιάτες και εκείνοι με τα χρήματα των Περσών ναυπηγούν ισχυρό στόλο και διεκδικούν από τους Αθηναίους την κυριαρχία στο Αιγαίο.*

Ο αγώνας στη θάλασσα (Ιωνικός πόλεμος)

Λύσανδρος και Αλκιβιάδης

- Ένας ικανότατος στρατηγός, ο **Λύσανδρος**, αναλαμβάνει την ηγεσία του σπαρτιατικού στρατού.
- Οι Αθηναίοι, στην αμηχανία τους, ανακαλούν **τον Αλκιβιάδη (411 π.Χ.)** και του αναθέτουν την αποστολή να αντιμετωπίσει τον Λύσανδρο.

Οι συγκρούσεις στο Αν. Αιγαίο

- Ο αθηναϊκός στόλος ηττάται στο ακρωτήριο **της Σάμου Νότιο (407 π.Χ.)**. Υπεύθυνος της ήττας θεωρείται ο **Αλκιβιάδης**, ο οποίος δεν επιστρέφει στην Αθήνα.
- Στις **Αργινούσες (406 π.Χ.)** ο αθηναϊκός στόλος με αρχηγό **τον Κόνωνα** νικά τους Σπαρτιάτες.
- Στη συνέχεια οι επιχειρήσεις αναπτύσσονται **στο Βόρειο Αιγαίο και στα στενά της Προποντίδας**.
- **Στα 405 π.Χ.** ο Λύσανδρος **στους Αιγός Ποταμούς**, μία τοποθεσία στον Ελλήσποντο, κυριεύει με τέχνασμα τα αθηναϊκά πλοία. Η καταστροφή των Αθηναίων ήταν ολοκληρωτική (**9 πλοία μόνο**

3. Αιγός ποταμοί

2. Αργινούσες

ΣΙΚΕΛΙΑ

Αθήνα

Σπάρτη

1. Συρακούσες

Αιγαίο Πέλαγος

ΕΛΙΣΣΙΟΝ ΙΩΝΙΔΑ

ΜΕΣΣΗΝΙΑ

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Κόρινθος

Καλαμών

Αργολίδα

Αρκαδική

Σπάρτη

Μεσσήνη

Μυκήνες

Τριπολι

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΓΑΖΙΟΥ

Η συνθηκολόγηση των Αθηναίων

Ο αποκλεισμός της Αθήνας

- Ο στόλος των Σπαρτιατών αποκλείει την Αθήνα από τη θάλασσα.
- Η πόλη, με οχυρωμένη τη Δεκέλεια από τους Σπαρτιάτες, ήταν τελείως απομονωμένη από την ξηρά.

Η συνθηκολόγηση

- Η πολιορκία εξάντλησε τους Αθηναίους, οι οποίοι το **404 π.Χ.** αναγκάζονται να ζητήσουν ειρήνη.
- Οι Σπαρτιάτες συγκαλούν συνέδριο στη Σπάρτη για να αποφασιστεί η σύναψη ειρήνης.
- Στο συνέδριο οι Κορίνθιοι και άλλοι σύμμαχοι (Θήβα) ζητούν να ισοπεδωθεί η Αθήνα και οι κάτοικοί της να πουληθούν ως δούλοι.
- Οι Σπαρτιάτες όμως, αναλογιζόμενοι την προσφορά της Αθήνας κατά τους Περσικούς πολέμους, δεν άκουσαν τη γνώμη των συμμάχων και δέχθηκαν να συνάψουν ειρήνη με τους παρακάτω βαρείς όρους:
 - α) οι Αθηναίοι να παραδώσουν όλα τους τα πλοία εκτός από 12
 - β) να κατεδαφιστούν τα Μακρά τείχη και τα τείχη του Πειραιά
 - γ) να επανέλθουν όλοι οι πολιτικοί εξόριστοι
 - δ) οι Αθηναίοι να ακολουθούν τους Σπαρτιάτες στις εκστρατείες και να έχουν τους ίδιους εχθρούς και φίλους

Το τέλος του πολέμου

Ο νικητής

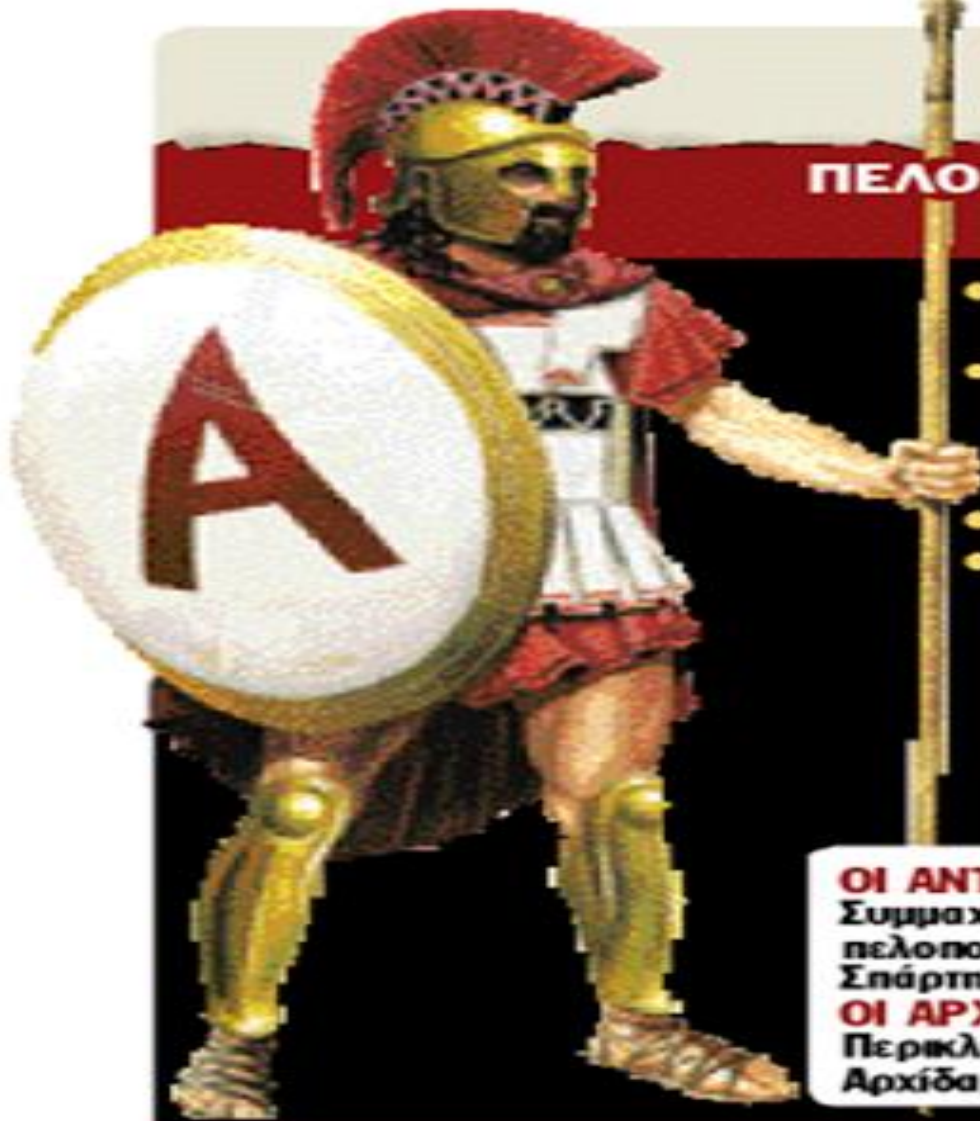
- Το τέλος του πολέμου αναδεικνύει τη **Σπάρτη νικήτρια**.

Τα αποτελέσματα

- Όμως στην πραγματικότητα ολόκληρη η Ελλάδα εξέρχεται βαθύτατα τραυματισμένη:
 - πόλεις έχουν ερειπωθεί,
 - η ύπαιθρος έχει εγκαταλειφθεί από τους κατοίκους της,
 - οι νεκροί ανέρχονται σε χιλιάδες.
 - ο πόλεμος έχει διαβρώσει και τον ψυχικό κόσμο των ανθρώπων →
 - οι ηθικές αξίες έχουν καταρρεύσει (*δικαιοσύνη, ανθρωπισμός, εντιμότητα...*) και στην κοινωνική ζωή επικρατεί ο ατομικισμός, η αναρχία και η διαφθορά.
 - η θρησκευτική πίστη έχει αντικατασταθεί από την αμφισβήτηση.
 - Ο πόλεμος αυτός έχει επιτρέψει στους Πέρσες να αναμειχθούν στα ελληνικά πράγματα.

Τα **Μακρά Τείχη** ήταν αμυντικά τείχη ,
χτίστηκαν μεταξύ 461 π.Χ.-455 π.Χ
και ένωσαν την αρχαία Αθήνα
με τον λιμένα του Πειραιά

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ 431-404 π.Χ.

- **ΠΕΔΙΑ ΤΩΝ ΜΑΧΩΝ:** Ηπειρωτική Ελλάδα, Μ. Ασία, Σικελία
- **ΑΙΤΙΑ:** Οι φόβοι της ολιγαρχικής Σπάρτης από την ανάδειξη της δημοκρατικής Αθήνας σε υπερδύναμη, μετά τους νικηφόρους Περσικούς Πολέμους
- **ΕΚΒΑΣΗ:** ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
- **ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ:** Διάλυση της αθηναϊκής συμμαχίας της Δέλου και επιβολή του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα από τη Σπάρτη. Η εξάντληση των δύο αντιπάλων προέλασε το έδαφος για την επιβολή του Φιλίππου Β' του Μακεδόνα, μερικά χρόνια αργότερα

ΟΙ ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ

Συμμαχία της Δέλου υπό την ηγεσία των Αθηνών, πελοποννησιακή συμμαχία υπό την ηγεσία της Σπάρτης

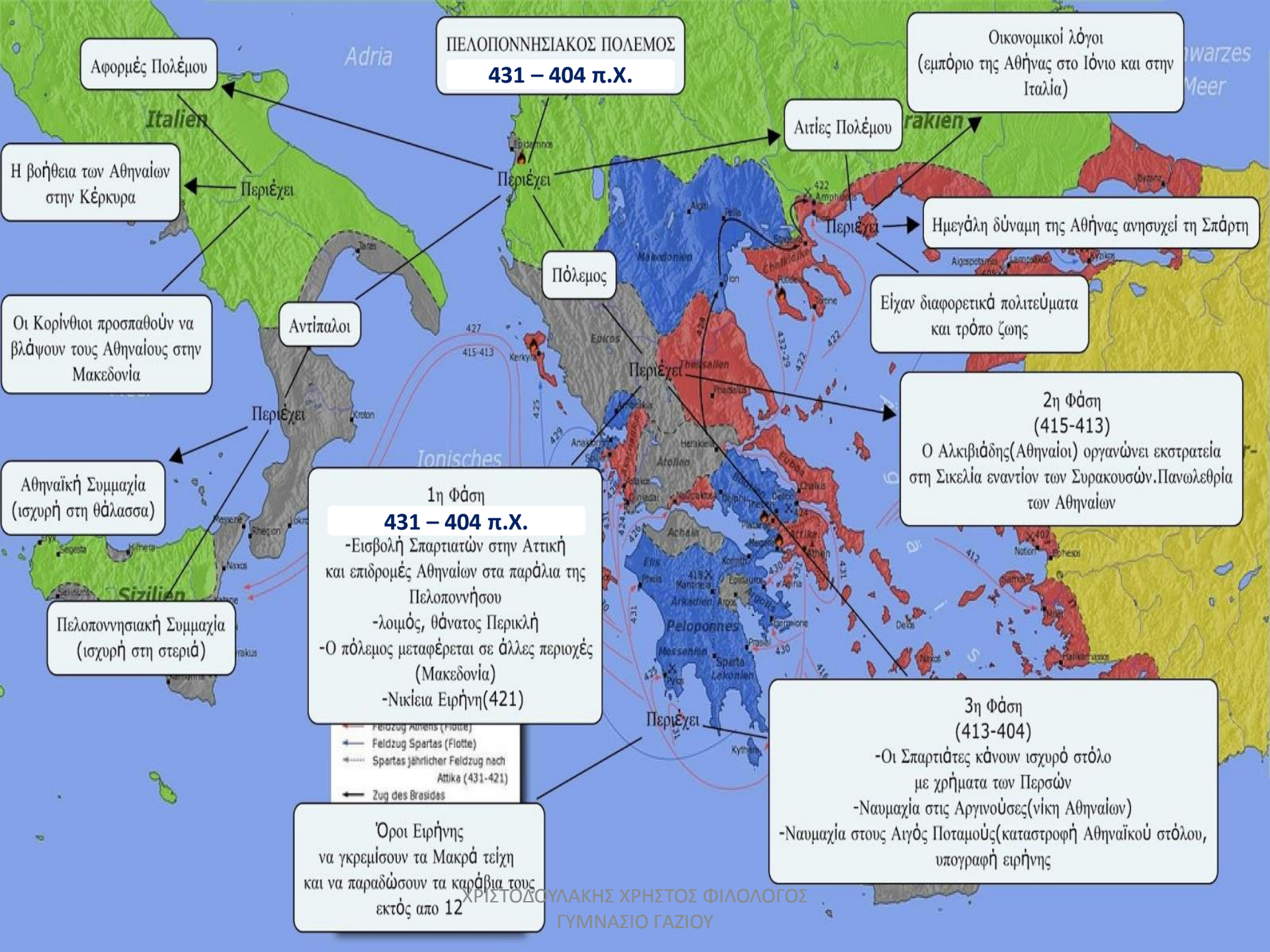
ΟΙ ΑΡΧΗΓΟΙ

Περικλής, Κλέων, Νικίας, Αλκιβιάδης (Αθήνα), Αρχίδαμος, Βρασίδας, Λύσανδρος (Σπάρτη)

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

Κανείς άλλος πόλεμος της αρχαιότητας δεν έχει αναλυθεί τόσο βαθιά ως προς τα αίτια και τη στρατηγική του όσο ο πόλεμος που περιέγραψε ο Αθηναίος πολιτικός και στρατηγός. Από το 411 π.Χ. ο ιστορικός και φιλόσοφος Θουκυδίδης συνέγραψε την ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου, ο οποίος διήρκεσε 27 χρόνια.

**ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ
431 – 404 π.Χ.**

Οικονομικοί λόγοι
(εμπόριο της Αθήνας στο Ιόνιο και στην
Ιταλία)

Αφορμές Πολέμου

Αιτίες Πολέμου

Η βοήθεια των Αθηναίων
στην Κέρκυρα

Ημεγάλη δύναμη της Αθήνας ανησυχεί τη Σπάρτη

Πόλεμος

Είχαν διαφορετικά πολιτεύματα
και τρόπο ζωής

Οι Κορίνθιοι προσπαθούν να
βλάψουν τους Αθηναίους στην
Μακεδονία

**2η Φάση
(415-413)**
Ο Αλκιβιάδης (Αθηναίος) οργανώνει εκστρατεία
στη Σικελία εναντίον των Συρακουσών. Πανωλεθρία
των Αθηναίων

**1η Φάση
431 – 404 π.Χ.**
-Εισβολή Σπαρτιατών στην Αττική
και επιδρομές Αθηναίων στα παράλια της
Πελοποννήσου
-λοιμός, θάνατος Περικλή
-Ο πόλεμος μεταφέρεται σε άλλες περιοχές
(Μακεδονία)
-Νικία Ειρήνη(421)

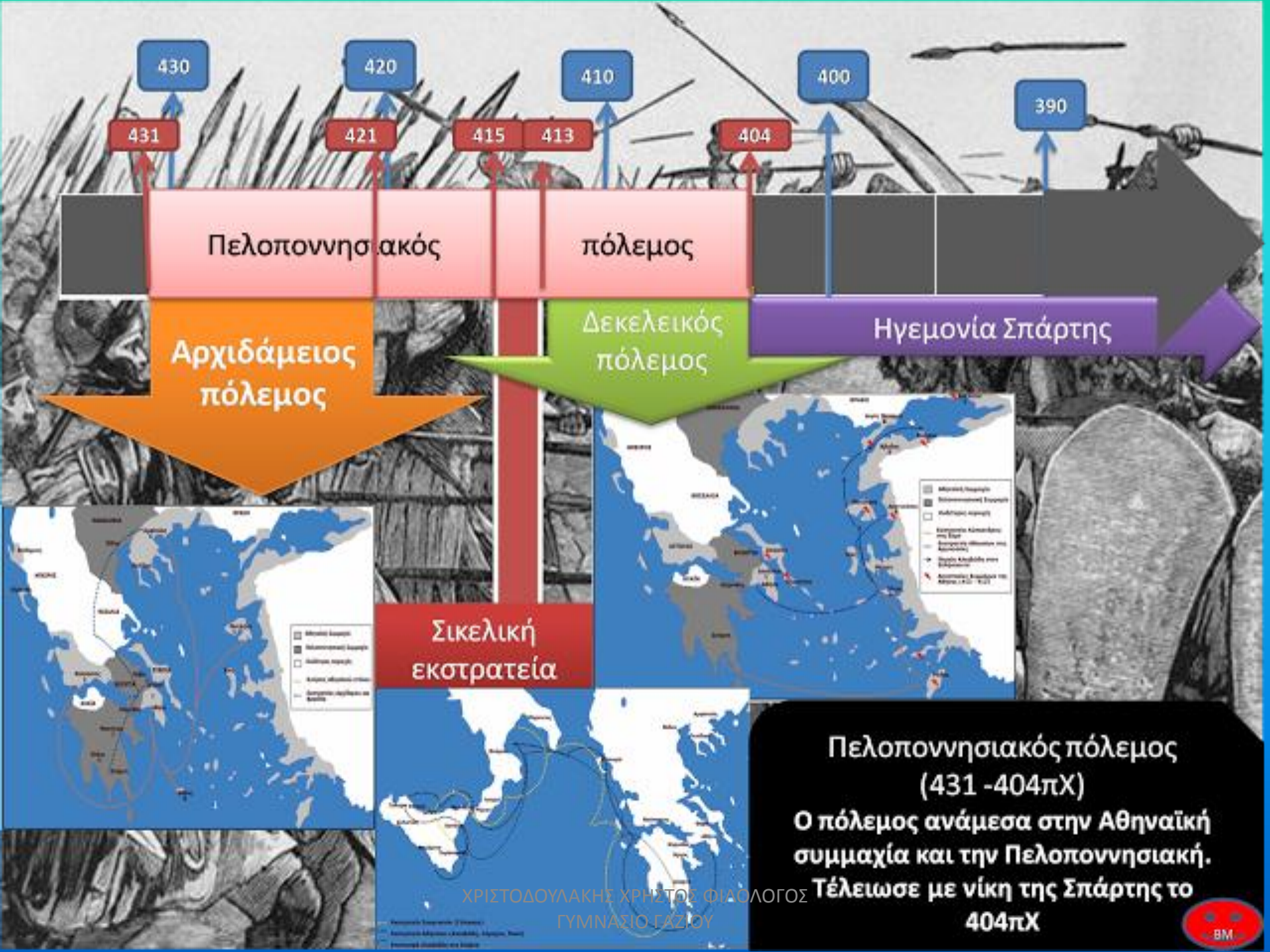
Αθηναϊκή Συμμαχία
(ισχυρή στη θάλασσα)

**3η Φάση
(413-404)**
-Οι Σπαρτιάτες κάνουν ισχυρό στόλο
με χρήματα των Περσών
-Ναυμαχία στις Αργινούσες(νίκη Αθηναίων)
-Ναυμαχία στους Αιγός Ποταμούς(καταστροφή Αθηναϊκού στόλου,
υπογραφή ειρήνης

Πελοποννησιακή Συμμαχία
(ισχυρή στη στεριά)

Όροι Ειρήνης
να γκρεμίσουν τα Μακρά τείχη
και να παραδώσουν τα καράβια τους
εκτός απο 12

- Feldzug Athens (Flotte)
- Feldzug Spartas (Flotte)
- Spartas jährlicher Feldzug nach Attika (431-421)
- Zug des Brasidas

430

420

410

400

390

431

421

415

413

404

Πελοποννησιακός

πόλεμος

Αρχιδάμειος πόλεμος

Δεκελεικός πόλεμος

Ηγεμονία Σπάρτης

Σικελική εκστρατεία

Πελοποννησιακός πόλεμος (431 -404πΧ)
Ο πόλεμος ανάμεσα στην Αθηναϊκή συμμαχία και την Πελοποννησιακή. Τέλειωσε με νίκη της Σπάρτης το 404πΧ

